POŠTNINA PLAČANA V GOTOVINI

VEČERNIK

Leto XIII. Štev. 79 | TELEFON: UREDNIŠTVA 25-67, UPRAVE 28-67, POŠTNI ČEKOVNI RAČUN 11.409 | Maribor, četrtek 6. aprila 1939 | NAROČNINA NA MESEC: Prejeman v upravi ali po pošti 10.— din, dostavljen na dom 12.— din, tujina 25.— din | Cena din 1·—

Izdani dramatični dogodki

V torek je doživela Evropa kritične trenutke, o katerih je izvedela javnost le po neprevidnosti angleškega vojnega ministra lorda Stanhopea — Napor angleške vlade, da zabriše nepriletno afero, ki je razburila ves imperij

LONDON, 6. aprila. Predvčerajšnji dan je bil eden najbolj dramatičnih v zadnjem času, sicer ne po efektu, s katerim so si dogodki sledili in našli vrhunec v relativno skromnem domačem prazniku angleške vojne mornarice, odmev pa včeraj v radiu, časnikih in obeh angleških zbornicah. Ta odmev je dokazal, da je šla mimo Evrope resna nevarnost, katere posledice bi bile mogle postati usodne za ves nadaljnji razvoj mednarodnih dogodkov.

RAZGOVOR V RIMU.

Z ozirom na govorice o dozdevnem nameravanem izkrcanju nekaj tisoč italijanskih rednih čet v Draču in Valoni v Albaniji je bil v albanskem glavnem mestu Tirani izdan komunike za neodvisnost in nedotakljivost Albanije. Takoj nato je angleški veleposlanik v Rimu, lord Perth, obiskal italijanskega zunanjega ministra grofa Ciana in imel z njim ponovno dolge razgovore. V teku teh razgovorov je lord Perth izjavil grofu Cianu, da bi v primeru nameravane akcije izgubil veljavo angleško-italijanski podmorniški pakt, s katerim sta se obe državi za čas trajanja španske državljanske vojne obvezali, da njune podmornice ne bodo v nobenem primeru potapljale ladij, pripadajočih Angliji, odnosno Italiji. Grof Ciano je pa na to odgovoril tako, da je bil lord Perth prisiljen, Cianov odgovor nemudoma sporočiti svoji vladi po kablogramu v London.

STANHOPEJEVA NEPREVIDNOST.

Kakšna je bila vsebina tega odgovora, javnosti ni znano in verjetno tudi ne bo tako kmalu, delno pojasnilo pa daje sledeči dogodek: Zvečer istega dne je bila napovedana v Angliji velika svečanost, pri kateri naj bi vojvoda Kentski (kraljevi brat) izročil 200 angleškim bojnim ladjam tonfilmske aparature, da bi imela skoraj vsaka ladja, razen podmornic, svoj zvočni kino. Toda zvečer je bilo nenadoma javljeno, da je vojvoda zaradi lahnega prehlada zadržan. Svečanosti je zato vodil prvi lord admiralitete (mornariški minister) lord Stanhope na krovu ogromnega nosilca letal »Ark Royal«, ki je v svojem govoru dejal med drugim, da častniki in mornarji pri tej svečanosti žal ne morejo biti navzočni v večjem številu, ker so v službi pri protiletalskih topovih vsega angleškega bojnega brodovja, ker je treba biti v strogi pripravljenosti, pa naj se zgodi, kar hoče. »Malo prej, preden sem odšel iz poslopja admiralitete, sem smatral potrebno, da izdam nalog, da se postavijo vsi protiletalski topovi britanske mornarice v pripravljeno obrambo, da bi za vsak primer lahko takoj izvršili ono, kar je potrebno, da bo Velika Britanija lahko vsakomur priredila topel sprejem, ki bi se skušal nenapovedan prijaviti.«

VZNEMIRJENJE V JAVNOSTI.

To, kar je povedal na tej svečanosti lord Stanhope, je pa bil le del ukrepov, ki jih je angleška vlada odredila takoj, čim je prejela Perthovo brzojavko. Te besede in ukrepe je ob 21. uri razglasil angleški radio vsemu velikobritanskemu imperiju. Prebivalstvo je bilo zaradi tega povsod skrajno vznemirjeno in ljudje so takoj segli po plinskih maskah ter iskali zaščite v zakloniščih. Ko je izvedel za to ministrski predsednik Chamberlain, je takoj dal nalog vsem oddajnicam in listom, naj o tem dogodku ne poročajo, ker bi se mogle besede mornariškega ministra napačno tolmačiti. Radio je naročilo takoj upoštevati, tisk je pa dobil poziv prepozno in sta dva lista Stanhopejev govor objavila že v celoti. Stanhope je zaradi nesporazumov, ki so s tem nastali, da je izdal, kar bi moralo biti javnosti prikrito, včeraj sporočil Chamberlainu, da odstopa, Chamberlain pa tega ni vzel na znanje.

ZABRISAVANJE ZADEVE.

Da se pomiri javnost in zabriše izdana tajnost, je podal včeraj Chamberlain v poslanski, lord Stanhope pa v lordski zbornici izjavo, v kateri sta oba skušala prikazati vso zadevo tako, da ni bila izdana nobena posebna odredba, češ, hotelo se je le pokazati, kako je angleška mornarica vedno v službi in vsak trenutek pripravljena tudi na eventualno obrambo pred letalskimi napadi. To da velja stalno in za vse bojne ladje. Senzacija v radiu in v listih je bila zaradi tega brez temelja in le posledica nesporazuma, oziroma krivo razumljenega smisla Stanhopeovih besed po navzočnih zastopnikih tiska. Vendar je Chamberlain v svoji izjavi v spodnji zbornici dodal, da je ta afera vendarle imela tudi svojo dobro stran, ker je pokazala, da je velikobritanska vojna mornarica v vsakem primeru in takoj pripravljena, a to je najvažnejše.

ZAGOTOVILO ITALIJE.

Na drugi strani je pa bil angleški parlament včeraj obveščen, da je italijanski zunanji minister grof Ciano dal angleškemu veleposlaniku lordu Perthu naknadno izjavo, da ne bo zapustil Italije noben vojaški transport, ki bi bil namenjen v Albanijo. Pač pa se nadaljujejo italijansko-albanska pogajanja in je že sklenjen med obema državama dogovor, po katerem je albanska vlada pristala na to, da bo dala v primeru potrebe Italiji dovoljenje za izkrcanje njenih čet na albanskih tleh.

Lebrun znova prezident

ŽE PRI PRVEM GLASOVANJU SE JE FRANCOSKO NARODNO PREDSTAVNIŠTVO IZREKLO PONOVNO ZA ALBERTA LEBRUNA

PARIZ, 6. apr. Včeraj ob 15. so se zbrali v Versailleju vsi člani poslanske zbornice in senata k volitvi predsednika republike. Tribune so bile polne odličnih gostov in novinarjev. Po izvedenih formalnostih se je pričelo glasovanje. Prvi so prišli na vrsto senatorji z začetno črko L in že tedaj so se čuli vzkliki v počast Lebrunu. Glasovanje je trajalo skoro dve uri. Kmalu po 17. uri je bil že znan izid volitev. Glasovalo je 910 članov kongresa, 6 glasovnic je bilo neveljavnih. Absolutna večina je znašala 453 glasov, za Lebruna je bilo oddanih 506 glasovnic. Socialistični kandidat, bivši minister Bedouce je prejel 151, komunistični kandidat, senator Cachin 74, predsednik parlamenta Herriot, ki se je bil kandidaturi odrekel, 53, radikalni socialist, senator Godart 50, bivši minister Buisson 16, bivši letalski minister Pietri 10, ostali 44 glasov. Takoj po razglasitvi je bil rezultat telefonično sporočen v Pariz. Uro pozneje sta v Elizejski palači Daladier in predsednik kongresa Jeanneney čestitala Lebrunu, ki je bil že pri prvem glasovanju z absolutno večino ponovno izvoljen za predsednika, kar se še ni primerilo, odkar obstaja republika. Dopoldne je bila v Elizejski palači svečana investicija prezidenta, ki so ji prisostvovali predsednik senata Jeanneney, predsednik poslanske zbornice Herriot, vsi člani vlade in delegacije. Lebrun je pri zadnjem obisku v Londonu znatno okrepil angleško-francosko zavezništvo in si pridobil med narodom splošne simpatije. Prav to je bilo razlog, da se je večina senatorjev in poslancev izrekla zanj, čeprav je prvotno sklenil, da sploh ne bo več kandidiral.

Čudne tendence v Bolgariji

V LONDONU PRAVIJO, DA SO V BOLGARIJI NA DELU SILE, KATERIH NAMENI SO PODOBNI ONIM MED SVETOVNO VOJNO. —

LONDON, 6. aprila. V tukajšnjih političnih krogih posvečajo zadnje dni pozornost nekim tendencam, ki se pojavljajo v Bolgariji v zvezi z najnovejšim evropskim razvojem in iz katerih bi se dalo sklepati, da so v Sofiji na delu sile, ki bi rade zapeljale državo na tir, na katerega so jo spravile tudi med svetovno vojno. Močno je bilo opaženo zlasti izredno intenzivno delovanje nemške in italijanske agitacije, ki sta si izbrali Sofijo za center posebne balkanske akcije. Listi pa komentirajo tudi dejstvo, da se udeleže vrhovni poveljnik bolgarske vojske in še nekatere osebnosti oficielne proslave 50. rojstnega dneva Adolfa Hitlerja dne 20. t. m. in da bo v kratkem potovu v Berlin in nato v Budimpešto tudi bolgarski ministrski predsednik in zunanji minister Kjoseivanov. Vse bolj kakor to, pa vznemirjajo vesti iz Bukarešte, po katerih je dobila bolgarska vojska nalog, izvršiti pritisk na Romunijo s koncentracijo večjega števila čet na romunski meji, zlasti v Dobrudži. Romunija je bila zaradi tega prisiljena, poslati tudi s svoje strani čete na bolgarsko mejo. Listi zatrjujejo, da dela Bolgarija po navodilih in naročilih od zunaj.

Anglija za zaščito južnovzhodne Evrope

LONDON, 6. aprila. Včeraj se je sestal ministrski svet na tedensko sejo. Razpravljal je v prvi vrsti o raztegnitvi angleških garancij na srednjo in jugovzhodno Evropo.

RIM, 6. aprila. V političnih krogih vlada zaradi angleškega vpliva v jugovzhodni Evropi velika neljubezen. Včeraj sta imela Mussolini in Hitler dolg telefonski razgovor.

Zapiski

Ismet Inönü

Pri snovanju obrambn. bloka držav pod vodstvom Anglije, je postala po pristopu Poljske in Romunije izredno važna Turčija kot gospodarica nad Dardanelsko ožino, skozi katero vodi za Anglijo in Francijo v primeru vojne edina varna pot v Romunijo. Kakor se zdi, Turčija ne nasprotuje angleškemu povabilu, želi pa rešiti pri tem nekatera zanjo važna vprašanja. V Londonu pričakujejo, da bo pristop Turčije objavljen že v najkrajšem času. Na čelu sedaj tako pomembne Turčije stoji kot prezident republike Ismet Inönü. Rojen je bil l. 1884. v Smirni. Postal je častnik in se je udeležil več vojn, zlasti tudi svetovne. Ob priliki Kemalove revolucije je l. 1920. kot Ismet-paša pobegnil iz Carigrada v Ankaro, kjer je postal 3. maja šef revolucionarnega generalnega štaba. Sultan Mehmed VI. ga je zato obsodil na smrt, za kar se pa Ismet-paša ni zmenil. Kot vrhovni poveljnik na zahodni fronti je zadal Grkom več usodnih udarcev, zlasti v bitki pri Inönüju, po katerem je dobil po reformi imen primek Ismet Inönü in postal divizijski general. Postal je zunanji minister republike in sklenil l. 1923. zmagoviti lozanski mir. Pozneje je postal ministrski predsednik, po Ataturkovi smrti pa prezident republike.

Švica — država narodnosti

Tudi Švica, moderna država in najlepši zgled, kako lahko v miru in sporazumu žive narodi pod eno streho, je zaskrbljena. Povečala je svojo oborožitev in mrzlično utrjuje meje. Na njeni površini 41.000 km², šestini Jugoslavije, biva 2,750.000 Nemcev, 825.000 Francozov, 238.000 Italijanov in 43.000 Retoromanov, ostankov nekdanjih rimskih prebivalcev stare Recije. Narodnosti so med seboj precej pomešane, v nekaterih kantonih žive vse skupaj. V verskem pogledu je 2,230.000 protestantov in 1,585.000 katolikov. Tudi verske meje se ne skladajo s političnimi in nacionalnimi mejami ter bi razdelitev Švice v narodnostnem pogledu povzročala prav takšne težkoče, kakor pri nas v Liki, Bosni in Hercegovini.

Ameriška blaginja

Po poročilu dnevnika »Daily Mirror« je narasel uvoz krmiva za pse iz Argentine v Združene države Sev. Amerike z 1.8 mil. funtov leta 1937 na 4 mil. funtov l. 1938. Ta pomemben porast izvira od tod, ker se gladujoče ameriško prebivalstvo vedno bolj preživlja s hrano za pse. To je potrdil tudi njujorški zastopnik argentinskih klavnic, v čigar rokah je večina izvoza. Dejal je, da ima najboljše odjemalce v Park Avenue v New Yorku, kjer bivajo dolarski milijonarji, in pa v južnih državah USA. Medtem pa, ko dobivajo to hrano v Parku Avenue res psi, jo kupujejo na jugu revni belci in črnci.

Anglija in Nemčija v J. Ameriki

Trgovinsko ljubosumje med Anglijo in Nemčijo prihaja razen južnovzhodne Evrope najbolj do izraza v Južni Ameriki. Nemška trgovina napreduje v državah Braziliji, Čile, in Peru, Anglija vodi v Argentini in Urugvaju, s pomočjo USA se zmerom bolj uveljavlja tudi v Braziliji. Obe stranki se pa ostro borita za trg v Venezueli in Kolumbiji.

Maribor, 6. aprila.

Nemški državni minister dr. Frick je imel pretekli teden v Berlinu pred diplomati in zastopniki tujega tiska predavanje o tujih narodnih manjšinah v Nemčiji, obenem se je pa dotaknil tudi nekaterih nemških narodnih manjšin v tujih državah. Dr. Frick je dejal, da je najštevilnejša narodna manjšina v Nemčiji češka, ki je bila priključena rajhu s Sudeti in šteje okoli 300.000 duš. Druga za njo je po ministrovi trditvi poljska s 113.000 dušami, dočim se je 285.000 nemških državljanov vpisalo pri zadnjem ljudskem štetju s »poljskim in nemškim maternim jezikom«. Tretja naj bi bila hrvatska na Gradiščanskem s 40.000 pripadniki, četrta pa »vindiška ali slovenska« na Koroškem s 30.000 pripadniki. Po Frickovih trditvah bi znašalo celokupno število Jugoslovanov v Nemčiji 70.000, celokupno število Nemcev v Jugoslaviji pa — 700.000, torej desetkrat več.

Ne vemo, kje je g. minister našel te številke, vemo pa, da ne odgovarjajo dejanskemu stanju ne kar se tiče slovenskih in jugoslovanskih narodnih manjšin v Nemčiji, ne kar se tiče nemške v Jugoslaviji. Že prva navedba, tičoča se Poljakov, je po odgovoru, ki ga je dobil takoj v poljskem tisku, težko razumljiva. Kako naj bi kdo imel n. pr. dva materna jezika, »poljskega in nemškega«? Jezik, ki se ga človek nauči poleg jezika narodnosti, h kateri pripada po svojem rojstvu, ne more biti nikoli »materni jezik«, ker je ta lahko samo eden in tudi ljudi dveh narodnosti na svetu ni. Sicer so pa navedli poljski listi s točnimi in zadostno podprtimi podatki, da je vseh Poljakov v Nemčiji skoraj milijon, na vsak način pa ne dosti manj, kakor je Nemcev na Poljskem.

Prav tako ni točno, da je v Nemčiji samo 300.000 Čehov. Po zadnjem ljudskem štetju v ČSR je samo v Sudetih, ki so sedaj popolnoma priključeni Nemčiji, nad 600.000 Čehov, h katerim pa moramo prišteti še one na Dunaju in drugod, tako, da dobimo število 700.000 do 800.000. Trditev, da so Poljaki najmočnejša in Čehi druga najmočnejša narodna manjšina v rajhu, je torej res točna, samo številke so popolnoma drugačne. Nikakor pa ni točno, da so Hrvati tretja slovanska narodna manjšina v Nemčiji po številu svojih pripadnikov. Na Gradiščanskem je živelo pred novo razmejitvijo okoli 80.000 Hrvatov. Po pridelitvi Gradiščanskega k bivši Avstriji jih je okoli 10.000 ostalo na Madžarskem in bo jih potemtakem moralo biti sedaj v Nemčiji okoli 70.000, nikakor pa ne le 40.000.

Daleč močnejša kakor hrvatska, je pa v resnici slovenska narodna manjšina v Nemčiji. Ta ne živi samo v »nekaterih raztresenih vaseh na severnih obronkih Karavank«, kakor je dejal dr. Frick, ampak strnjeno na vsem ozemlju južne Koroške, vse gori do vrha Svinške planine, Gospe Svete, skoraj do Osojskega jezera in na zahodu do Dobrača v Zilski dolini. Po cerkveni statistiki, ki je edina zanesljiva, živi še dandanes na Koroškem najmanj 100.000 Slovencev. Ti Slovenci žive tam že od šestega stoletja, torej že od časa ko na Koroškem sploh ni bilo še nobenega Nemca. Njihovo ozemlje je še sedaj čisto; Nemci, ki žive med Slovenci, so le diaspora, tja priseljena ali pa nastala na podlagi raznarodovanja Slovencev za časa Avstrije. Razen tega pa živi še na južnem obrobju Štajerske, bivšem delu Prekmurja, Gradcu, na Dunaju in drugod po bivši Avstriji nad 20.000 Slovencev, nad 30.000 pa na Vestfalskem. Vseh Slovencev je torej v Nemčiji nad 150.000, s Hrvati skupaj pa vseh Jugoslovanov nad 220.000.

Prav tako ne odgovarja dejanskemu stanju število Nemcev v Jugoslaviji. Teh ni nikoli 700.000, ampak samo nekaj nad pol milijona. Vsi nemški leksikoni, kar jih je izšlo zadnja leta, navajajo soglasno, da živi v Jugoslaviji 505.790 Nemcev. Ti leksikoni gotovo ne navajajo nižjega števila, kakor je v resnici. To pa pomeni, da znaša nemška narodna manjšina v Jugoslaviji skoraj točno 200.000 duš manj, kakor je navedel dr. Frick, jugoslovanska v Nemčiji pa 150.000 duš več, kakor izhaja iz njegovih navedb. Razmerje torej ni 1:10, ampak le malo manj kot 1:2.

Za razločevanje med našo manjšino v Nemčiji in nemško pri nas je pa nadalje velike važnosti dejstvo, da meji prastaro slovensko koroško ljudstvo na svojem kompaktnem ozemlju v vsej dolžini na Jugoslavijo in tvori tako s slovenskim narodom v Jugoslaviji neprekinjeno zaokroženo narodno področje, dočim ne meji nemška manjšina v Jugoslaviji nikjer strnjeno na ozemlje Nemčije in zaokroženo enoto nemškega naroda. V Sloveniji so Nemci le med Slovenci raztreseni drobci kot ostanki nekdanje nemške kolonizacije, v ostali Jugoslaviji pa izključno le otoki, naseljeni daleč od Nemčije in kompaktnega ozemlja nemškega naroda, in so vsi brez izjeme novejši kolonisti. -r.

Angleško-poljski pakt

SKLENJEN JE BIL PO ZANESLJIVIH INFORMACIJAH ŽE VČERAJ IN BO SKLENITEV SPOROČIL CHAMBERLAIN ANGLEŠKEMU PARLAMENTU ŽE DANES. — KOMENTARJI V FRANCOSKEM TISKU.

LONDON, 6. aprila. Poljski zunanji minister **Beck je bil učeraj dopoldne gost angleške kraljevske dvojice na Windsorskem gradu, kjer sta ga suverena pridržala na kosilu. Popoldne se je Beck zopet sešel z ministrskim predsednikom Chamberlainom in lordom Halifaxom. Ker so pogajanja že zelo napredovala, bo mogel Chamberlain podati o rezultatih poročilo parlamentu že jutri dopoldne. Današnji dopoldanski sestanek je namenjen le še podrobnostim. Ako bodo tudi te rešene, ni izključeno, da bo Chamberlain spregovoril celo že danes. Ako se bo to zgodilo, bo objavil londonski radio izjavo ob 14. uri. Po razgovorih s Chamberlainom in Halifaxom je sprejel Beck včeraj ameriškega in madžarskega poslanika, zvečer se je pa udeležil slavnostne večerje v poljskem veleposlaništvu. Pri večerji so bili člani vlade, razni drugi odlični politiki in zastopniki londonskih listov.**

LONDON, 6. aprila. **United Press poroča, da je bil že včeraj popoldne dosežen med Beckom in Chamberlainom ter Halifaxom popoln sporazum in je bil angleško-poljski pakt že v celoti sklenjen. Zato bo Chamberlain to sporočil parlamentu že danes.**

PARIZ, 6. aprila. Pomen ponovne izvolitve Lebruna in poljsko-angleški razgovori v Londonu ter njihove verjetne posledice zanimajo današnji jutranji pariški tisk. »Echo de Paris« pozdarvlja utrditev poljsko-angleške zveze. Njen pomen zadobi posebno važnost z dejstvom, da ta ne bo razglašena kakor običajno z uradnim komunikejem, marveč da jo bo razglasil Chamberlain sam javno pred celim parlamentom. »L' Epoque« se veseli poljsko-angleške zveze tembolj, ker so bili srečno premagani vsi pomisleki Poljske glede Rusije in Madžarske. Čeprav je poljski vladni tisk nekoliko rezerviran, pa je navdušenje naroda splošno. »Petit Parisien« podčrtuje, da je angleško-poljska zveza dejstvo, da pa je Poljska pripravljena priznati v Gdansku olajšave pod pogojem, da ne pride do »anšlusa« in dovoliti preko koridorja avtocesto, pod pogojem, da ostane poljska. »Populaire« se sprašuje spričo zmage Londona, kakšna bo reakcija Berlina in Rima. Morda Albanija ali dije? »Excelsior« se bavi z stališčem Romunije in izpričuje razumevanje za njen težaven položaj, pozdravlja tudi željo Romunije da se nemudoma javno raztegne britsko jamstvo na ves Balkan. Prav tako se zavzema za to, da Francija gre Turčiji na roko v vprašanju Alexandrette. »Le Figaro« se prav tako bavi s stališčem Romunije, ki je ranljiva na madžarski in bolgarski meji. Posveča pa tudi pozornost Španiji, kjer še ni nobenih znakov o odhodu tujih čet. »L' Oeuvre« podčrtuje neupogljivo voljo Anglije, da se zoperstavi morebitnemu protiukrepu osi. »Le Journal« se bavi z nyonskim dogovorom z dne 14. septembra 1937., ko je pristopila tudi Italija k nadziranju pomorskih pot. v Španiji, odkar je prenehalo piratstvo na morju. Ko je sedaj ta dogovor razveljavljen, ali se bo piratstvo zopet pojavilo? Odgovor na to vprašanje na Quai d' Orsay še ni prispel.

Vrnitev Tilee v London

ANGLEŠKO ROMUNSKI PAKT BO SKLENJEN ŽE V PRIHODNJIH DNEH, NAKAR BO SLEDILA CHAMBERLAINOVA GARANCIJSKA IZJAVA.

London, 6. aprila. Danes se vrne sem romunski poslanik Tilea, ki prinaša iz Bukarešte uradni pristanek Romunije za pristop k obrambnemu bloku. Takoj po prihodu se bo Tilea sešel z angleškim zunanjim ministrom Halifaxom ter poljskim zunanjim ministrom Beckom. Po sklenitvi angleško-poljskega pakta ni nobenih ovir več za sklenitev enakega angleško-romunskega pakta. Pričakuje se, da bo Chamberlain že v kratkem podal izjavo o angleških garancijah za romunske meje, ki bodo enake onim, podanim Poljski. Angleška delegacija, ki bo v kratkem odpotovala v Romunijo, ne bo le trgovska, ampak tudi vojaška. [illegible]i, da namerava staviti Bolgarija svoje revizionistične zahteve, britanske vlade ne vznemirjajo.

Nemšk komentar dogodkov

RAZMERJE MED NEMČIJO IN ANGLIJO SE STALNO SLABŠA. NEMČIJA NE BO DOVOLILA, DA BI ANGLIJA DOVRŠILA SVOJE OBKROŽEVANJE.

BERLIN, 6. aprila. Iz uradnih nemških krogov so bile izdane sinoči sledeče informacije o odnošajih med Anglijo in Nemčijo: Naši odnošaji z Veliko Britanijo so se nedvomno poslabšali. Napetost vedno bolj narašča, kar je razumljivo, ako se ve, da Anglija ne stremi samo za tem, da oddalji od Nemčije države, ki so živele z njo v dobrih odnošajih, ampak ustvarja direktno fronto teh držav proti Nemčiji. To je sedaj dejstvo, katerega niti v Londonu ne taje več. V takem primeru ostanejo v celoti v veljavi Hitlerjeve besede, da Nemčija ne bo dovolila, da bi se ta politika obkroževanja dovršila. Z druge strani se pa tu trdi, da Egipt ni pripravljen slediti novi akciji Velike Britanije, kar vzbuja v Londonu zaskrbljenost, ker je prav Egipt važna postavka v angleških računih. Ne taji se tudi, da je Goebbelsovo potovanje z Rodosa v Egipt v zvezi s tem stališčem, kar vzbuja v Nemčiji zadovoljstvo.

KAHIRA, 6. aprila. Egiptska vlada je v zadnjem trenutku odrekla letalu nemškega ministra za propagando, dr. Goebbelsu pravico, da pristane v Kahiru. Letalo se ni držalo določene črte ob obali, marveč je hotelo poleteti preko utrdbenega pasu ob egiptsko-libijski meji. S tem so porušene nade Berlina v akcijo v Egiptu.

Angleške zahteve v Iraku

BAGDAD, 6. aprila. Danes so z velikimi častmi pokopali ponesrečenega kralja Iraka, Gazija I. V zvezi z umorom britskega konzula v Mosulu je zahtevala Anglija, da mora iraški ministrski predsednik javno v parlamentu izreči obžalovanje Angliji in pojasniti vzrok smrti pokojnega kralja. Pogreb angleškega konzula se mora izvršiti na stroške iraške države, ki mora plačati vso odškodnino za razrušeni konzulat.

BAGDAD, 6. aprila. Iraški min. predsednik je v zvezi z iraškimi dogodki odstopil.

GAFENCOVA POTOVANJA.

BUKAREŠTA, 6. aprila. Na povabilo nemškega zunanjega ministra v. Ribbentropa bo prisostvoval romunski zunanji minister Gafencu proslavi Hitlerjevega rojstnega dneva v Berlinu 18. in 19. t. m. Za tem se poda Gafencu v Bruselj, London, Pariz in Rim.

Za proste roke Zedinjenih držav

WASHINGTON, 6. aprila. **Včeraj se je začela pred zunanjepolitičnim odborom senata že dolgo napovedana debata o nevtralnostnem zakonu, ki bo trajala najbrž 14 dni. Prvi je govoril zunanji minister Stimpson. Dejal je, da je Amerika v kritični situaciji izpostavljena verolomnosti treh totalitarnih velesil, prav tako tudi ostali svet, ki mu grozi s te strani največja nevarnost zadnjih štirih stoletij. Zato ne more Amerika prekrižanih rok gledati, kako se totalitarne države širijo na račun civiliziranega sveta, katerega del so tudi Zedinjene države. USA posedujejo tretjino vseh surovin sveta in največji zlati zaklad, kar vse totalitarne države še bolj podžiga k pohlepu. Izolacija Amerike je tedaj škodljiva, zakon o nevtralnosti je nemodern. Zahteva povečana pooblastila Rooseveltu, sploh večjo svobodo akcije pri sodelovanju z ogroženim svetom. Zakon o nevtralnsti v sedanji obliki mora posti.**

Nemško-italijanski vojni posvet v Inomostu

INOMOST, 6. aprila. **Že dva dni sta v mestu na posvetovanju šef nemškega generalnega štaba general Keitel in šef italijanskega generalnega štaba, general Pariani.**

Po atentatu v Čilu

BERLIN, 6. aprila. O predvčerajšnjem atentatu na nemško poslaništvo v Čilu prinašajo listi iz Argentine in drugih južnoameriških držav senzacionalna poročila z velikimi naslovi. Po dosedanjih vesteh, storilcev še niso mogli dobiti. Splošno prevladuje mnenje, da ščitijo krivce odlične osebnosti.

PO BELGIJSKIH VOLITVAH

KOPENHAGEN, 6. aprila. Vsi listi podčrtujejo zmago danskih nacionalnih strank. Dočim je število nemških glasov naraslo za 2000, je število danskih glasov naraslo za 20.000.

BRUSELJ, 6. aprila. Kralj Leopold je naprosil poslevodečega predsednika Pierlota, da sestavi vlado iz osebnosti treh glavnih strank.

KAJ BO Z ITALIJANI IN NEMCI V ŠPANIJI?

LONDON, 6. aprila. Na vprašanje, ali so italijanske in nemške čete že zapustile Španijo, je državni podtajnik Butler izjavil, da vladi o tem ni nič znanega, da pa s podvojeno pozornostjo motri to kočljivo zadevo.

PRED IZROČITVIJO HATAJA TURČIJI.

ALEXANDRETTE, 6. aprila. Pogajanja med turškimi in francoskimi oblastvi za izročitev republike Hataj Turčiji potekajo ugodno. Francoska vlada je poslala v Sirijo nove čete in vojno ladjo.

VOJAŠKI UKREPI V ŠVICI.

BERN, 6. aprila. Narodni svet je sklenil povišati vojaško obveznostno službo od 48. do 60. leta. Ženske, starci in otroci bodo tvorili sanitetne in pomožne oddelke. Mladi moški, ki bi hoteli biti oproščeni, se bodo morali podvreči ponovnemu, najstrožjemu zdravniškemu pregledu.

NOV ANGLEŠKI NOSILEC LETAL.

LONDON, 6. aprila. Včeraj so splovili v morje nov veliki nosilec avionov »Illustrions«, ki je prvi te vrste od štirih nosilcev, ki so jih začeli graditi l. 1937. V nekaj mesecih bodo vsi štirje nosilci letal sposobni za službo.

LYONS NEVARNO ZBOLEL

SIDNEY, 6. aprila. Avstralski min. pred sednik Lyons je dobil včeraj srčni napad in so ga morali nemudoma z letalom prepeljati iz Tasmanije v Sidney v bolnišnico.

LA CHAMBRE PRI DALADIERJU.

PARIZ, 6. aprila. Daladier je sprejel letalskega ministra Guya La Chambrea, ki mu je poročal o pogajanjih v Londonu.

PAPEŽ BO GOVORIL PO RADIU.

VATIKAN, 6. aprila. Papež Pij XII. bo imel na velikonočno nedeljo pomemben govor o mednarodnem položaju v latinščini, ki ga bodo okrog 10. uri prenašale vse radio-postaje.

Vremenska napoved. Močneje oblačno, vendar milo. Možnost krajevnih padavin.

Borza. Curih, 6. aprila. Devize: Beograd 10, London 20871/2, Pariz 11.81, Milan 23.45, New York 446, Berlin 178.75, Budimpešta 87, Sofija 5.40, Bukarešta 3.30.

Domači zapiski

Povratek dr. Cvetkovića v Beograd

Po treh dneh bivanja v Zagrebu se je včeraj zjutraj ministrski predsed. Cvetković vrnil v Beograd. Na postaji so ga pričakovali člani vlade, poslanci in senatorji. Novinarjem je na radovedna vprašanja izjavil: Kaj naj vam povem? Imeli ste te dni dovolj novic. Zelo sem zadovoljen z razpoloženjem, s katerim sem bil sprejet v Zagrebu. Doslej gredo razgovori zelo dobro. Vse je v redu. — Dr. Maček se je za praznike umaknil na svoje posestvo v Kupincu.

Zadovoljni Zagrebčani

Po poročilih listov je zavladalo v Zagrebu ozračje zaupanja in dobre vere. Vsi si žele, da bi bila letošnja pomlad obenem prava pomlad novega življenja Hrvatov, Srbov in Slovencev. Ko so ljudje zvedeli po radiju za vsebino komunikeja, se je meščanstvo oddahnilo, radostno razpoloženje je zajelo ljudi. Politični krogi se pogovarjajo o pogajanjih z vidnim zadovoljstvom in zaupanjem v končni uspeh.

„Soglasnost o novi ureditvi države"

K temu naslovu, ki ga je postavil nad poročilo o zagrebških pogajanjih ljubljanski »Slovenec«, piše »Hrvatski dnevnik«: Službeni komunike, ki je bil sporazumno sestavljen, točno priakzuje, do kod je šlo v pogajanjih. »Slovencu« ni bilo treba postavljati tako neresnega naslova. V nekaj urah ni mogoče napraviti sporazuma o »novi ureditvi države«, kvečjemu se lahko v tem času doseže sporazum o vstopu v vlado, o zapuščanju lastne stranke, o odrekanju svojega narodnega programa, z eno besedo, more se kompromitirati in kapitulirati, ne more se pa zaključiti tako važna, poštena in častna stvar, kakor je bila ona, o kateri sta razgovarjala včeraj predsednik dr. Maček in predsednik vlade Dragiša Cvetković.

Sokolstvo in jugoslovanska misel

Na dvodnevnem sestanku zastopnikov vseh sokolskih žup države v Beogradu je bila sprejeta soglasno resolucija, ki poudarja neomajno vero v jugoslovansko in slovansko misel. Sokol bo nadaljeval svoje delo v duhu znanih načel za kulturni, moralni, duhovni in materialni napredek Jugoslavije. Jugoslovansko sokolstvo bo v vsakem trenutku hrabro in neustrašno branilo edinstvo, svobodo in neodvisnost Jugoslavije in kot nepolitična organizacija naslavlja na vse odločujoče činitelje poziv, da čimprej urede pravični sporazum med Slovenci, Hrvati, in Srbi. Obramba mej in narodnega obstanka, državljanskih pravic in kulturnega napredka je vrhovna zapoved narodne solidarnosti.

Vojvodinski Nemci morajo biti hvaležni Srbom

Na zborovanju nemškega »Kulturbunda« v Odžacih je govoril tudi nemški novinar Hallfachs iz Pančeva. Kakor poroča novosadski »Dan« je ostro napadel Madžare, madžarone, katoličanstvo, pope in Žide. Ko bi bila Avstro Ogrska ostala, je dejal Hallfachs, bi danes v Vojvodini sploh ne bilo več Nemcev. Vsi bi se bili pomadžarili. Zato morajo biti Nemci v Vojvodini hvaležni Srbom, ker so jim prinesli svobodo. Če bi slučajno prišle na dnevni red kake revizije severnih meja Jugoslavije, bi bili Nemci iz Vojvodine tisti, ki bi jih branili zoper Madžare... Prisotni Nemci so govor z navdušenjem pozdravili.

Francoz o „kraljici Jadrana"

Francoski novinar Renbaud objavlja v zadnji številki »Les Nouveles Litteraires« članek o popotnih vtisih iz Južne Dalmacije in se posebno ustavlja ob kontrastu Črne gore in Dubrovnika: »Nikjer drugod ni mogla fantazija prirode stvoriti na tako majhnem prostoru takšno nasprotje med prokletstvom in bogastvom. Francozom je to neverjetno. Kako si moremo zamisliti departement, v katerem bi bilo majhno gnezdo glavno mesto, Pariz pa podprefektura? Tako je s Cetinjem in Dubrovnikom. Prebivalci imajo tod, čeprav ni meje med njimi, različno zemljo in podnebje ter se ločijo v življenju za stoletje napredka.

Novice

Slabe usluge Slovencem

KAKO NEKATERI POROČEVALCI — »KRVAVI REPORTERJI« — PRIKAZUJEJO NAŠI DRŽAVI IN TUJINI SLOVENIJO

Če prelistavamo naše neslovenske liste, se moramo zgroziti nad strahotnimi dogodki, ki se odigravajo pri nas in v svetu. Tega ne moremo razumeti drugače, nego da njihovi čitatelji zahtevajo tako čtivo, da se morda nad njim celo naslajajo. Seveda je pri nas v Sloveniji v tem pogledu popolnoma drugače. Morda pri nas ni toliko krvavih dogodkov, gotovo pa je, da si naši čitatelji teh dogodkov ne žele, niti ne takih poročil, vsaj v tako strahotni obliki ne. Oni dan sem govoril z nekim gospodom iz Skoplja. Spraševal me je, če je pri nas res dežela kriminala in zakaj dopisniki pošiljajo svojim listom izven Solvenije samo poročila o žalostnih in rekel bi krvavih dogodkih, kakor da bi gospodarskih in kulturnih dogodkov v Sloveniji sploh ne bilo. Te dopisnike je gospod iz Skoplja imenoval »krvave reporterje« in menda zelo upravičeno. Slovenci moramo vsekakor odklanjati prikazovanje naših krajev v tako žalostni luči in pribiti, da pri nas ni področje za »krvave reporterje«.

Mojstri z zaslužkom 500 din

Na zborovanju Združenja obrtnikov lesnih, kovinarskih, mlinarskih in sorodnih strok v Šoštanju je članstvo prikazalo težko stanje šoštanjskega obrtništva, katerega zaslužek pada iz dneva v dan pod potrebni življenjski minimum. Na eni strani narašča število mojstrov, na drugi strani pa industrializacijija gotovih obrtnih panog odjeda obrtniku trg, da zaslužijo nekateri mojstri komaj 500 din mesečno. Vzporedno s padcem zaslužka pa se niso znižala davčna bremena, ampak se še množijo nove davčne takse. Na zborovanju se je nadalje razpravljalo o odcepitvi obrtnikov iz Šmartna ob Paki od Šoštanjskih združenj in o priključitvi k Mozirju. Za predsednika Združenja je bil izvoljen šolski upravitelj g. Burdijan.

Kaj bo z dekliško šolo v Ptuju?

Nedavno smo poročali o nameri, da se priključi okoliška dekliška šola k deški. Ko je ta vest prišla v javnost, so prizadeti sklicali tozadevno roditeljski sestanek. Zbralo se je okrog 60 staršev, ki so se odločno izrekli proti nameravani priključitvi. Ta dekliška šola je najbolj visoko organizirana šola v ptujskem območju. Poedini razredi, ki jih je osem, štejejo 40—50 deklic, le zadnji razred, katerega obiskujejo 14—15-letne deklice, šteje le nekaj nad 30 učenk. (Torej jih ni 15 po razredih, kot to nekateri zatrjujejo, ki se ogrevajo za okrnitev.) Že samo iz tega razloga bi pomenjala okrnitev vsekakor pravo nazadovanje, ne pa prepotrebni hitri razvoj s časom, kot bi bilo želeti še prav posebej z ozirom na Ptuj in na obmejno postojanko. Prizadeti roditelji, zavedajoč se velike važnosti vzgoje svojih otrok, so si izbrali odbor, ki si je nadel nalogo, da v območju te šole pobira podpise za neizpremenjeno in samostojno okoliško dekliško šolo. V kratki dobi so nabrali **367 podpisov** in jih poslali na merodajna mesta. Upamo, da bodo ti podpisi imeli tudi uspeh!

Vlomilska tolpa pod ključem

Orožnikom pri Sv. Barbari v Halozah se je posrečilo te dni aretirati vlomilsko tolpo, ki ima na vesti 48 vlodov. Sestavljali so jo 4 člani, katerih glavar je bil 30 letni Kočet Janko, pos. iz Gor. Voče. Izbral si je 3 pomočnike: brata Franja in Mija Kukeca in Kuserbanja Ivana. Vsi so iz Voče. Vlamljali so dobro oboroženi. S seboj so nosili dve puški in samokres. Svoje področje so razširili tudi na Hrvatsko. Opredelili so se predvsem na perutnino in pijačo, da so si mogli pripravljati pojedine v gozdovih. Tudi denarja se seveda niso branili. Pos. Križnjaku Stjepanu so odnesli 4000 din in za 10.000 din vrednostnih papirjev. Mnogo denarja in ukradenih predmetov so zakopali v zemljo. Orožniki, so jih predali kazenskemu sodišču.

Viljem Rohrman

Včeraj ob pol 9. uri je umrl v Ljubljani kmetijski svetnik ravnatelj g. Viljem Rohrman. Pokojni je bil naš najdelavnejši kmetijski vzgojitelj in strokovni pisatelj. Rodil se je v Novem mestu 1862. Prvo pobudo za kmetijstvo je dobil od svojega strica v Dobrovški vasi pri Škocjanu. Na Češkem je dovršil z odliko kmetijsko šolo ter prakticiral na raznih veleposestvih, kjer se je seznanil tudi s sladkorno industrijo. Potem ga je peljala življenjska pot preko Vinarske in sadjarske šole na Slapu pri Vipavi, dalje preko Grma, kjer je ustanovil letno in dvoletno zimsko šolo. Trdna podlaga njegove izobrazbe so bila nadalje številna študijska potovanja. Med vojno je prišel v Ljubljano. Pokojni je znan po svoji strokovni literaturi ter po dolgoletnem sodelovanju v strokovnem kmetijskem in dnevnem časopisju. Pogreb vsestransko zaslužnega moža bo na veliki petek na pokopališče na Viču ob 16. uri. N. p. v m.!

Znižana voznina za velikonočne dni

Ker padeta letos katoliška in pravoslavna Velika noč na isti dan, je prometno ministrstvo izdalo za praznike posebne olajšave. Nedeljske povratne karte bodo veljale od četrtka 6. aprila do srede 12. aprila. Potniki se lahko začnejo vračati s temi kartami že v petek 7. aprila. Vožnjo morajo začeti potniki najkasneje 11. aprila ob 24 uri. Nadalje je dovoljena 50% voznina za proge preko 250 km. Otroci od 4. do končanega 10. leta plačajo samo 75% voznino. Vozno karto je treba dati ob povratku pri potniški blagajni žigosati. Dovoljeno je po enkratno prekinjenje vožnje tja in nazaj. Olajšave veljajo za brze in potniške vlake.

o **Razpis učiteljskih mest.** »Službene novine« št. 77 od 5. t. m. objavljajo natečaj za izpraznjena učiteljska mesta, in sicer za učitelje in učiteljice, ki imajo najmanj 5 let službe, in več mest za učitelje in učiteljice, ki imajo manj, ko pet let službe.

o **Vlasta Miheličeva na zadnji poti.** Pri Sv. Križu v Ljubljani so včeraj pokopali mlado gospo Vlasto Miheličevo, ženo akad. slikarja v Ptuju. Številni venci in pogrebci so pričali o njeni priljubljenosti.

o **Izplačila dividend PAB.** Privilegirana agrarna banka d. d. v Beogradu je začela z izplačevanjem dividend za 1938. leto za kupon štev. 8 v vrednosti 15 din. Izplačila pri Poštni hranilnici in njenih podružnicah so se že začela, v drugi polovici aprila pa se bodo začela izplačila pri vseh ostalih poštah.

o **Ruše.** Po službeni potrebi je bil premeščen železniški uradnik g. Šonaja Joško v Dravsko Središče. Šonaja si je pred kratkim postavil svoj lastni dom. Je že dolga let. predsednik krajevne organizacije jugosl. železničarje in član načelstva domače zadružne posojilnice.

o. **Izpiti za elektroinštalaterje.** Zbornica za TOI v Ljubljani objavlja, da sprejema prijave k izpitu za elektroinštalaterje do 15. aprila t. l. Kandidati naj vložijo svoje prijave po Združenju elektrotehničnih obrtov v Ljubljani. Izpiti se bodo vršili v maju t. l. in bo vsak kandidat, v kolikor bodo njegove listine ustrezale zakonitim pogojem, obveščen o pripustitvi k izpitu s posebnim dopisom, v katerem bo naveden tudi točni termin izpita.

o **Umrl je profesor Mihael Markič.** V Ljubljani je umrl v starosti 75 let znani matematik, prof. Mihael Markič. Pokojni je napisal študije o eksaktni logiki, gramatiki ter o filogistiki. V mladih letih je sodeloval s poezijo tudi v Ljubljanskem Zvonu. Služboval je v Ljubljani in Novem mestu.

o **V bolnišnici je podlegel** 32 letni delavec Anton Potočnik iz Zreč, o katerem smo pred dnevi poročali, da se je pri Slov. Bistrici ponesrečil z motornim kolesom.

o **Požig pri Laškem.** Te dni je v Zg. Rečici pri Laškem uničil požar kozolec z gospodarskim orodjem vred. Lastnik odvetnik dr. Roš ima okoli 30.000 din škode, ki je pa le deloma krita z zavarovalnino. Sumijo, da je bil ogenj podtaknjen.

Celje

c **Pravda za konja.** Včeraj dopoldne je nalagal posestnik Strenčan Jurij iz Lave na kolodvoru premog za hiralnico v Vojniku. Na istem kraju na rampi med železniškim in javnim skladiščecu je spravljal iz vagona svoj voz posestnik vrtiljaka iz Maribora Tomas, ki ni mogel voza zadržati in mu je zdrknil ter zabodel z ojesom Strenčanovega konja v bedro. Konja so takoj zaklali, posestnik pa zahteva zanj 6.500 din in do poravnave tega zneska še vsak dan po 100 din.

c **Vlomljeno je bilo** v pisarno notarja Stojana v Prešernovi ulici. Vlomilci so odprli predale in odnesli 1000 din.

c **V cerkvi** je pobožno molila neka Agata. K njej je pristopila neka žena in jo vprašala, kdaj je sveto obhajilo, Agati je pri tem zmanjkalo 8.000 din, toda opazila je to, ko je bilo že prepozno.

c **Mizarski pomočniki pred stavko.** — Včeraj je bila sklicana na magistratu 2. razprava radi spora med mizarskimi pomočniki in mojstri. Delodajalci se razprave niso udeležili in vztrajajo pri sklepu občnega zbora, da ne pristanejo na kolektivno pogodbo, temveč da vsak mojster posebej določa mezde. Ker tudi pomočniki ne odnehajo, je pričakovati stavke.

Ptuj

p **Žrtev velikonočnega streljanja.** Pernek Metod 8 letni kočarjev otrok iz Brezove gore pri Cvetlinu je streljal z neko eksplozivno snovjo. Hipoma mu je naprava predčasno eksplodirala, da podjetni deček ni utegnil odnesti petà. Dobil je občutne poškodbe po glavi in rokah. Prepeljali so ga v ptujsko bolnišnico.

p **Na občnem zboru** kovinarjev in kolarjev v Ptuju, ki se je vršil pri »Belem križu«, so med drugim povdarjali, da visijo danes obrtniki med siromaštvom in bogastvom bolj kot kdaj koli prej. Iz poslovnih knjig je razvidno, da je 108 članov, 41 pomočnikov in 78 vajencev. Novi mojstri so štirje, pomočnikov je bilo odjavljenih 13 in oproščenih vajencev 35. Proračun za tekoče leto je izdelan na 4750 din. Volitev tokrat ni bilo, ker so bile lani na igrednem obč. zboru. Predsednik je g. Brenkovič Martin in tajnik g. Slac Jožef.

p **Preminuli so:** Schneberger Peter 59-letni upok. želez. zvaničnik, Čuš Mihael 41 pos. iz Sv. Lovrenca v Slov. gor., 55-letna Wahner Julijana iz Ptuja, 3-letna Leopoldina Letonja iz Narapelj in hiralca Šamperl Miha in Vezjak Alojz.

p **Veselo razpoloženje** je danes zavladalo po mestu, ko se je razlila po njem srednješolska mladina na počitnice.

Ne pozabi naročnine!

»Ljubezensko arijo poje mnogo boljše, če visi na mikrofonu frak!«

Maribor

Moderen odvoz smeti nam je potreben!

MARIBOR NAJ SLEDI ZGLEDU DRUGIH MEST IN NAJ SI NABAVI HIGIENSKI SMETNI AVTO

Maribor ima marsikako posebnost, ki je drugod ne najdeš. Tako je vprašanje spravljanja in odvažanja smeti kaj čudno rešeno. V večini večjih mestih, tako posebno v Ljubljani, se smeti odlagajo v velikih pločevinastih posodah na dvorišču ali kakem skritem mestu v hiši. Ob določenih dneh prihaja mestni voz, večinoma avtomobil, ki smeti odpelje. Pri tem jih stresejo v zaprti voz na tak način, da se ne praši, ali pa odvzamejo kar posodo s smetmi in oddajo drugo, prazno.

V našem mestu pa je zadeva drugače urejena, in reči moramo, da ne preveč praktično. Posod za smeti pri nas ni nikoder. Pač pa se na dvorišču zgradi, večinoma iz betona, smetišče, ki se polagoma napolni. Čim je polno, se začno križi in težave za odvoz. Obrniti se je treba do kakega voznika, da ti odpelje smeti. Pri tem moraš mnogokrat tekati od enega voznika do drugega, da se te usmili in ti odpelje smeti, če ima čas in če se mu zljubi, ker z gnojnico, smetmi in drugimi odpadki nima radi neprijetnega duha nihče rad opravka. Razen tega tudi voznik mnogokrat ne ve, kam s smetmi. Zapelje jih do najbližnje jame, samo da se jih čimprej znebi.

Da ta način spravljanja smeti in njihovo odvažanje ni pri nas preveč praktično urejeno, pač ni treba izgubljati besed. Da je temu res tako, dokazuje okolnost, da se pri mestni občini že sami dalj časa bavijo s to zadevo. Razmišljajo že tudi o nabavi vozila in pločevinastih posod za smeti, ki naj bi bile enake velikosti in predvsem praktično urejene. Manjka pa menda denarja in morda tudi potrebne odločnosti, da se to vprašanje temeljito reši. Prej ali slej pa se bo treba te zadeve z vso resnostjo lotiti. Ni dvoma, da prihaja za odvoz smeti v poštev le avtomobil, ki mora biti za to posebej urejen. Priporočati bi bilo, da se smeti ne stresajo v zaprti voz, ampak da se kar zaprta posoda prizmatične oblike naloži na vozilo, hkrati pa postavi na dvorišče enaka prazna. Seveda zahteva tak način odvažanja precejšnjo množino posod, za vsako hišo dve, ki gredo seveda na breme hišnega gospodarja. Cenejši je seveda drugi način, stresanje smeti v voz, kar pa je spojeno s prašenjem in neprijetnim vonjem. Vsekakor mora biti voz urejen tako, da se pri izpraznjenju smeti ne raztresajo in se prah ne dviga. Odvažanje je s takim avtomobilom zelo hitro, kakor je tudi z avtom za odvoz fekalij, ki je v Mariboru že skoraj deset let v obratu in se je izvrstno obnesel.

Vprašanje je seveda, kaj naj se zgodi z dosedanjimi smetišči. Zadeve ne bo težko rešiti, smetišča se bodo pač opustila in uporabila za druge svrhe, na primer za pripravljanje komposta in v slične namene. Ker bi smeti odvažala občina, bi se tudi odpadki odlagali smotrno in bi se predvsem zasipale s smetmi one jame, ki so tega najbolj potrebne. Stroški za nabavo avtomobila bi se kaj hitro amortizirali, kakor so se že zdavnaj z avtom za odvažanje fekalij.

Novo srajco
z novim vzorcem iz nove modne trgovine
Mirko Brečko, Maribor, Aleksandrova c. 23

Na novo dospelo moško in damsko perilo
v modni trgovini
Mirko Brečko, Maribor, Aleksandrova c. 23

Žene se borijo za časten mir

V torek zvečer je imelo Žensko društvo svojo tradicionalno čajanko v »Vesni«. Zbrano je bilo lepo število odličnih mariborskih žena.

Po uvodnem pozdravu predsednice g. Lipoldove je predavala ga. Jela Levstik o delu Ženskega kongresa v Beogradu. Spoznale smo obširno intenzivno delo Žen. saveza, ki je usmerjeno v dvig ženske naobrazbe, v dosego najnaravnejših pravic žene, ter skuša odstraniti razne krivice, ki se gode državnim in privatnim uradnicam, uslužbenkam, delavkam, posebno nezakonskim materam in otrokom.

V to svrho se bori, da dobi žena vstop kot soodločujoča članica, v soc. skrbstvu, v min. prosvete ter v policijski in sodnijski poklic v vseh slučajih, kadar gre za ženo in otroka.

Predavateljica je prečitala poslanico češkega Žen. saveza po jesenski krizi. Toplo sočutje z našimi nesrečnimi sestrami je našlo najglobljí izraz v besedah, **da se borimo in žrtvujemo žene in matere za mir, toda le za časten mir.** Strniti hočemo naše vrste v skupnem, složnem delu za blagor naroda in domovine. Čajanka je potekla v prisrčnem medsebojnem razgovoru žen.

Ali poznate svojega otroka?

KRITIČNE DOBE V RAZVOJU OTROKOVE DUŠEVNOSTI.

Na 7. predavanju materinskega tečaja, ki ga je organiziralo žensko društvo v Mariboru, je predaval na Ljudski univerzi učitelj g. Ledinek o temi: »Kako spoznavam svojega otroka«.

Jedro in predpogoj vsakega uspešnega vzgojnega dela je poznanje otroka, njegove duševnosti. Treba je vedeti, kaj se godi v duši mladega bitja, in da je mlad človek popoln človek s svojimi izrazitimi sposobnostmi za dojemanje itd. V otrokovo duševnost vodi več poti, predvsem pa je potrebna pri vzgoji doslednosti.

Shematično bi telesni in duševni razvoj otroka prikazali s tremi otroškimi dobami. Prva otroška doba znova razpada v tri dobe: do leta starosti imamo dete (rojenček do dveh mesecev, dojenček do enega leta), malčka »cicibana« do 4. leta in paglavca od 5—6 leta. Druga otroška doba: 7—8 leta imamo igralčka, od 9—12 malega učenjaka in v 13 letu prehodno dobo. Nato nastopi tretja dozorevajoča doba, ki razpade v predpubertetno dobo, ko lahko imenujemo otroka »iskalca resnice« in na dobo, ko imamo pred sabo že mladeniča in mladenko; zadnja doba traja do 20. (24.) leta.

Na vsaki starostni stopnji ima otrok svojo posebno razvojno in kritično dobo. V tretjem letu se pojavi pri »malčku« prvi zalet, znaki prve trme in volje. Otrok začne siliti v ospredje in želi, da se ga uvažuje. Te kljubovalne dobe ne smemo zatirati s silo; najboljše je, če otrokovo kljubovalnost paraliziramo, da se ne zmenimo za njo. V tej dobi je najvažnejši otrokov jezikovni razvoj: govoriti moramo z otrokom s pravilnim jezikom. Če je ta doba zanemarjena, se pozna pozneje pri vsem nadaljnjem razvoju. Otrok od 1—6 leta največ pridobi ter je doba domače vzgoje najvažnejša.

Od 5—6 leta postaja otrok socialno bitje, začne se vključevati v družbo. Kot »igralček« se že smotrno igra in išče tovarišije, zadnje tudi izven doma; nadalje je prepoln fantazije. Za tem pride kritična doba, ko želi otrok na vsak način uveljaviti sebe, to skuša z lažjo, obrekovanjem itd. Doba sama je za otrokov razvoj ena najtežjih. Kot »učenjaček« se rad pokorava. Najtežje je s kljubovalno dobo v družinah, kjer je bila prva doba otrokovega razvoja zanemarjena. — V predpubertetni je predavatelj omenil, da so mešani razredi (fantje in deklice) vzgojnejši. Ko otrok dozoreva je treba z njim najprevidnejše postopati. Otroku se hoče burnih doživetij, od avtoritet, ki jih sam priznava, pa zahteva doslednost. Dober je v tej dobi skavtizem, sport sploh. H koncu je še predavatelj omenil vzgojne posvetovalnice, kamor se naj starši zatekajo po potrebne nasvete. V Mariboru je taka posvetovalnica na učiteljišču.

ZDRUŽENJE MARIBORSKIH IN OKOLIŠKIH TRGOVCEV JE DOBILO SVOJO HIŠO.

Kakor smo že pisali ob priliki občnega zbora Združenja mariborskih in okoliških trgovcev, se je na občnem zboru govorilo o nakupu hiše Vukič Dušana v Frančiškanski ulici. Društvo je zdaj kupilo to hišo za 480.000 din. Nadalje so prodali v Mariboru: Kovač Ivan hišo v Einspielerjevi ulici 22, mestni občini mariborski za 220 tisoč dinarjev: Mumič Nikola iz Zagreba hišo v Smetanovi ul. 29, drogeristu Maksu Kancu za 900.000 dinarjev: Samastur Marko hišo na Radvanjski cesti 20. Vincenciji Ošlovnik za 130 tisoč din.

Največja izbira damskih in moških nogavic
v modni trgovini
Mirko Brečko, Maribor, Aleksandrova c. 23

m **Carinski dohodki mariborske carinarnice.** Tukajšnja carinarnica je dobila na uvozu 9,890.273.75 din in na izvozu 36.690.75 din. Neto uvoz je dal 9,853.583 din, depozitov pa je bilo za 1,331.302.10 din.

m **Brivnice in česalnice** bodo odprte na veliko soboto samo do 7. ure zvečer.

m **Odpovedan je pregled motornih vozil** za 12. t. m. na policiji; prvi pregled bo šele 19. t. m.

m **Mariborski denarni zavodi** v soboto ne poslujejo.

m **V Mariboru je preminula** ga. Agata Berlič, soproga strojevodje v pok. Pogreb bo v petek ob 15.30 na Pobrežju. N. p. v m.!

m **Prijava psov.** Do konca tekočega meseca je treba mestnemu poglavarstvu prijaviti vse nad 3 mesece stare pse ter obenem nabaviti pasjo znamko. Po 1. maju bo konjač vse pse brez veljavne znamke polovil in po 48 urah, ako taksa ne bo plačana, pokončal.

m **Srčna kap je zadela** 48 letnega čevljarskega mojstra Cirila Lovca. Pokojni je bil splošno priljubljen. Na Pobrežju pa je umrl 31 letni sodar Franc Korošec.

m **»V Košakih so sami mlinarji«,** si misli človek,, ki opazuje Košačane, ki prihajajo v mesto prašni od glave do pet. Vzrok je pa le skrajna malomarnost, ker nihče ne škropi glavne ceste, ki je ves dan polna avtomobilov.

m **Ponoči je umrl v nekem tukajšnjem hotelu** 50 letni inženir-stavbenik Josef Hermann iz Kristophsgrunda v Sudetski. Herman je dalj časa polehal na jetiki ter se je zadnje mesece zdravil na naši rivieri. V Mariboru je prišel zaradi spremembe zraka.

m **Požar v gramozni jami.** Včeraj so se vžgali odpadki v gramozni jami tovarne Swaty na Tržaški cesti. Poklicani gasilci so ogenj pogasili.

m **Dvoje tatvin koles.** Dijaku meščanske šole Alojzu Fišerju je včeraj iz šolske veže nekdo odpeljal žensko kolo znamke »Everest« in z evid. štev. 125987. — Kantinerju Juriju Vabišeku pa je bilo odpeljano kolo izpred kasarne na Kralja Petra cesti. Kolo je znamke »Hansa« in ima evid. št. 2—23207-2.

m **Velikonočni petelin.** Neki trgovec v Vojašniški ulici si je kupil za Veliko noč petelina. Zaprl ga je na podstrešje, od koder so mu ga neznani zlikovci odnesli.

m **Krava je poškodovala nogo** 53letnemu hlapcu Kolomanu Perku iz Spodnjega Radvanja.

m **Padla je po stopnicah** 57 letna šivilja in dninarka Marija Lang ter si razbila glavo.

* **»Staribor«** ima svoj sestanek, v četrtek dne 6. aprila t. l. v restavraciji Narodnega doma v Mariboru.

* **Mestno kopališče** bo odprto jutri v petek od 1/28. do 1/19. ter v soboto od 1/28. do 14. ure.

* **Hotel »Orel«,** najboljša izbrana ljutomerska vina, Salvator pivo, izbrana kuhinja, zmerne cene.

* **Obveščamo članstvo** gradbene in zaposlitvene zadruge r. z. z o., da se vrši občni zbor zadruge v nedeljo, dne 16. aprila t. l., ob 10. uri dopoldne v prostorih društva »Jadran« v Mariboru, Narodni dom, III. nadstropje. Pozivamo članstvo, da se občnega zbora udeleži. Načelstvo.

Nočna lekarniška služba: Lekarna pri Sv. Antonu, Frankopanova ul. 18, tel. 27-01; lekarna pri Marijі pomagaj, Aleksandrova cesta 1, tel. 21-79.

Kino

* **Grajski kino.** Od sobote, 8. aprila, dalje veliki zgodovinski film **Hotel Sacher.** Wily Birgel, Sybile Schmitz in Mariborčanka Elfi Mayenhofer.

* **Kino Esplanade.** Od danes naprej II. del »Olimpiade«.

* **Kino Union.** Od danes do vključno srede »Sužnji svobode«, veliki pustolovni šlager v nemškem jeziku.

Radio

Petek, 7. aprila.

Ljubljana: 12 Salonski trio; 12.45 Poročila in napovedi; 13.20 Plošče s slavnimi komponisti; 19 Napovedi; 19.30 Nočna procesija H. Rabauda simfonična pesnitev; 10 Prenos iz stolnice, žalostinke; 20.30 Haydenovih 7 besed Kristusovih izvaja godalni kvartet; 21.15 Lassov spokorni psalm št. 9; 22 Napovedi in poročila ter koj nato konec oddaje. — **Berlin:** 20.10 Lortzingova romantična opera »Undine«. — **Frankfurt:** 19.30 Bachov Matejev pasijon. — **London:** 18 Koncert orkestra; 20.25 Beethovnova klavirska sonata v c-duru 21 Zabavni koncert. — **Milano:** 20.50 Händljov »Mesija«. — **Monakovo:** 20.10 Pestra koncertna ura. — **Pariz:** 20 Zabavni koncert; 25 Nočni koncert.

Borzna poročila

Devize. Ljubljana. Amsterdam 2347.20—2385.20, Berlin 1778.12—1795.88, Bruselj 744—756, Curih 995—1005, London 207.15—210.35, New York 4406.75—4466.75, Pariz 116.95—119.25, Trst 232.95—236.05.

Efekti. Zagreb. Drž. papirji: vojna škoda 465—466, 4% agrarji 61. d., 6% begl. obv., 8 9d., 6% dalm. agrarji 80.25—80.75, 7% stab. pos. 98 d., 7% inv. pos. 100—102, 7% Blair 93 d., 8% Blair 100 d. Delnice: Osiješka sladkorna 85 d., Isis 25 d.

Smučarska poročila

»Putnik«, Maribor, 6. aprila.

Peca: + 10, zelo oblačno, mirno 65 cm južnega snega, smuka za silo. — Mozirska koča: 0, sončno, mirno, 60 cm osrenjenega snega, smuka odlična. — Kocbekov dom - Korošica: — 4, sončno, jasno, 220 cm pršiča, smuka idealna. — Frišaufov dom - Okrešelj: — 4, sončno, mirno, 240 cm pršiča, smuka idealna.

Jutri zadnji dan

za oglase v velikonočni številki „VEČERNIKA". — Oddajte jih

najkasneje do 18. ure

ker izide „Večernik" soboto že zgodaj zjutraj

Kultura

Orgelski večer

SKOFIJSKE CERKVENO-GLASBENE ŠOLE V MARIBORU

Med reproduktivnimi glasbeniki zavzema orglar povsem svojstven položaj. Prvič zaradi tega, ker je ta instrument po svoji konstrukciji in tehniki igranja v določeni meri mehaničen. Nasledek tega dejstva je, da pride »osebnost« umetnika na tem instrumentu manj do izraza, kakor pri drugih instrumentih, na pr. pri violini, kjer se takoj reflektira najneznatnejša živčna reakcija izvajalca. Pri orglah se kaže osebna nota izvajalca poleg za vsakega človeka specifičnega ritemskega elementa (kar velja seveda za vse instrumente) v uporabi registrov. Toda tudi registri so mehanične naprave in enkrat »potegnjen« register je nespremenljiv, dokler deluje. Poleg tega pa nimajo vse orgle enakih registrov, tako da je bogastvo registrov prava redkost in imajo orgle večinoma le po dva do tri manuala (klaviature) in malo izbiro registrov. Torej tudi tu se postavljajo umetniku izvajalcu meje, za katere ni on odgovoren.

Druga okolnost, po kateri se razlikuje orglar od ostalih koncertirajočih glasbenikov, je v tem, da je za časa muziciranja neviden. S tem odpade zelo važna komponenta v učinkovanju reproduktivnih umetnosti, v znanstveni estetiki mnogo upoštevana neposredna sugestija umetnikove osebnosti, ki je včasih bolj, včasih manj intenzivna, vselej pa eden faktorjev umetniškega učinkovanja. Iz vsega tega sledi, da je orglarska umetnost bolj ali manj abstraktna in apelira mnogo manj na čutnost izvajalca in poslušalca, kakor je to primer pri drugih instrumentih.

Ta abstraktnost pa postane tem sugestivnejša, če je združena z drugimi sugestivnimi faktorji, n. pr. v katoliških cerkvah. To okolnost je znala katoliška cerkev v resnici z rafinmanom izkoristiti in izgraditi zelo sugestiven obredni sistem, v katerem imajo orgle zelo važno funkcijo. Toda to odpade tam, kjer postanejo orgle zgolj koncertni instrument. Zato pa zahtevajo orgelski koncerti veliko glasbeno kulturo poslušalcev, a v tem je vzrok, da ti koncerti nimajo od daleč te popularnosti v krajih, kjer glasbena kultura občinstva ni docela izgrajena, kakor tam, kjer je ta kultura tradicionalna. To se je videlo tudi pri sobotnem koncertu v stolni cerkvi.

Na programu so bile naslednje skladbe: Brosig: predigra (izv. Fr. Ciprijan Boltežar), Buxtehude: preludij in fuga fis-mol (izv. Rudolf Steblovnik), Reger: Benedictus op. 9 (Jernej Modec), Bach: preludij in fuga A-dur (Anton Acman), Mendelssohn: sonata c-mol (Maks Brdev), Bach: fantazija in fuga a-mol (Stanko Svoljšak), Reger: Scherzo op. 80 (Štefan Glavičič) in Bach: preludij in fuga Es-dur (Jernej Modec).

Izvedba tega sporeda je pokazala solidnost šole prof. Gregorja Zafošnika. Pri vseh nastopih učencev se kažejo neki nedostatki in tako je bilo seveda tudi na tem večeru. Na pr. včasih nečisti legati ali, pogost pojav pri orglah, neeksakten ritem in podobno. Ni treba, da te napake naštejemo, ker se jih sami učenci, vsak zase, gotovo zavedajo, a učiteli jim bo znal pomagati, da jih odpravijo. Deloma pa gredo ti nedostatki tudi na račun orgel, ki imajo očividno malo izbiro registrov, a kar je še hujše, slabo »odgovarjajo«, to se pravi, da njihov mehanizem ne funkcionira brezhibno in zaradi tega niso v vsakem primeru odgovorni izvajalci, če kak pasus ne zveni brezhibno. Za šolo prof. Zafošnika je značilna duhovita uporaba registrov (kar sem imel priliko ugotoviti že na koncertu »Jadrana« začetkom sezone), a to je prišlo do izraza zlasti pri izvedbi Regerjevega »Benedictusa« in Bachovega preludija in fuge v Es-duru. Sploh smatramo, da je treba posebej omeniti Jerneja Modca kot izrazit talent, ki je zapustil med vsemi nastopajočimi najmočnejši vtis.

Ta večer je na zanimiv način izpopolnil letošnjo koncertno sezono, o kateri ne moremo trditi, da je zelo bogata.

L. N.

DRUŠTVO SLOVENSKIH LIKOVNIH UMETNIKOV

Preteklo soboto je bil v Ljubljani občni zbor Društva slovenskih likovnih umetnikov. Iz poročil funkcionarjev smo izvedeli, da prizadevanja za ustanovitev slovenske akademije likovne umetnosti v Ljubljani še niso rodila vidnega uspeha. Prav tako tudi še ni uspela akcija, naj bi se zakonito določilo, da je treba pri vseh reprezentativnih javnih in zasebnih zgradbah nameniti vsaj 5% gradbenih stroškov za kiparska in slikarska dela. Po prof. Ivanu Vavpotiču, ki se je umaknil, je bil za predsednika organizacije izvoljen akad. kipar in slikar Niko Pirnat, kot zastopnik mariborskih umetnikov pa v odbor akad. slikar Zoran Mušič. Društvo se bo polagoma reorganiziralo na sindikalni podlagi.

Mariborsko gledališče

Četrtek, petek, sobota, zaprto.

Nedelja ob 15. »Partija šaha«. **Znižane cene. Zadnjič.** — Ob **20.** »Dijak prosjak«. **Premiera. Izven.**

»Dijak prosjak« v novi priredbi. Ena najbolj priljubljenih Millöckerjevih skladb komičnim operam nalikujoča opereta **»Dijak prosjak«**, se pod vodstvom kapelnika Herzoga pripravlja za velikonočno premijero.

Sport

Slovo od zimske sezone na Peci

VELESLALOM NA PROGI KORDEŽEVA GLAVA—ULETOVA KOČA. — NAJBOLJŠI TEKMOVALCI Z DRŽ. PRVAKOM MIRANOM CIZLJEM NA ČELU BODO NA STARTU.

Naši zimski sportniki, ki so želi v letošnji sezoni toliko lepih uspehov, bodo startali v nedeljo zadnjič v letošnji sezoni na 2114 m dolgi progi Kordeževa glava—Uletova koča na Peci, ki ima višinsko razliko okrog 400 m. Proga je jako težavna, ne samo radi terenskih posebnosti, marveč tudi zato, ker bodo postavljena vratca stavila na tehnično znanje tekmovalcev jako visoke zahteve. Tekmovali bodo najboljši slalomisti iz Maribora in Celja ter številni domačini, pričakovati pa pa je tudi drugih prijav, vsem na čelu bo pa naš državni prvak v smuku Miran Cizelj. Za tekmovanje, ki se bo pričelo v nedeljo ob 9. vlaka v krogih naših smučarjev veliko zanimanje.

Državno prvenstvo rokoborcev

Za velikonočne praznike bo v Slavonskem Brodu državno prvenstvo rokoborcev za poedince. Pravico sodelovanja imajo tudi oni mariborski atleti, ki so dosegli v prvenstvu dravske banovine najmanj tretje mesto.

VELIKONOCNI PRAZNIKI BREZ SPORTNIH PRIREDITEV.

Mariborsko sportu naklonjeno občinstvo bo tudi letos za Veliko noč ostalo brez sportnih prireditev. Domači nogometni klubi so v pogajanjih za gostovanja izven Maribora, ker tudi prvenstvenih tekem preko praznikov ne bo. SK Železničar bo po vsej priliki gostoval v Banjaluki proti SK Borcu, SK Rapid pa se pripravlja za potovanje v Nemčijo, kjer bo igral v Celovcu proti KAC-u, ako bo prišlo do zaključka tekme. Nogometne tekme bodo tudi na podeželju. SK Mura bo imel v gostih enajstorico SK Celja, ČSK v Čakovcu pa še išče nasprotnika za oba praznika.

GRADJANSKI BO IGRAL S SLAVIJO (S).

Zagrebški Gradjanski je po incidentih na zadnji prvenstveni tekmi s sarajevsko Slavijo v Sarajevu sklenil na izrednem občnem zboru, da prekine vse odnošaje z imenovanim klubom. Radi tega res tudi ni nastopil proti Slaviji v tekmah za zimski pokal. Na včerajšnjem sestanku članstva je bilo pa sklenjeno, da bo odigral nedeljsko prvenstveno tekmo pod vodstvom sodnika iz tujine, predvsem radi tega, ker je še edini klub v ligi, ki lahko BSK-u odnese prvenstvo. Ta tekma pa se po tolmačenju članskega sestanka ne sme smatrati za obnovo sportnih odnosov, česar Gradjanski toliko časa ne bo storil, dokler ne bo dobil za dogodke v Sarajevu popolnega zadoščenja.

s **Občni zbor Jugoslovanskega Touring-kluba**, podružnice Maribor, bo v torek, 11. aprila, ob 20. pri „Orlu".

s **„Triglavski smuk" v mednarodni zasedbi** bo letos 16. aprila. Proga od Staniščeve koče do Krme je dolga 6000 m in ima višinsko razliko 1000 m. Prijave sprejema JZSS do 12. aprila.

s **Smučarsko prvenstvo Primorja** v alpski kombinaciji bo na velikonočno nedeljo in ponedeljek na Snežniku pod pokroviteljstvom min. pravde dr. V. Ružiča.

s **Evropsko amatersko prvenstvo rokoborcev** bo v Oslu koncem aprila.

Šah

Turnir za prvenstvo Jugoslavije

PIRC PORAZIL PRAJNFALKA IN DOHITEL V VODSTVU VUKOVICA

Turnir za prvenstvo naše države se od kola do kola razvija v večjo borbo za vodilna mesta, saj je od dobrega starta odvisno v veliki meri, kakšen bo končni uspeh. — V 4. kolu sta se srečala Pirc in Prajnfalk, ki sta v damskem gambitu igrala važno teoretično novost. Prajnfalk, ki je novost dobro poznal, je spravil velemojstra v hudo časovno zadrego. V nadaljevanju pa žal Prajnfalk ni igral dovolj točno; Pirc je prišel v napad in si osvojil celo točko. — Bröder in Vuković sta se po kratki igri sporazumela za remis. — Dr. Vidmar je proti Šrajberju igral dovolj podjetno, po zamenjavi figur pa igra ni dala več ko remis. — Lešnik je podtaknil dr. Kalabarju fino teoretično zanko, dobil kvaliteto in končno zmagal. — Furlani je bil v partiji z Rožičem izgubljen. Slednji pa je pot k zmagi prezrl in Furlani je rešil pol točke. — Vidmar ml. je gladko odpravil Petka potem, ko je osvojil kmeta in ga pripeljal do zmage. — Tomović je v Botvinnikovi varianti damskega gambita nadigral Filipčiča in lepo zmagal. — Kostić je proti Aviroviču odlično zaigral, blokiral damo in nato v napadu dobil po 23. potezi.

Dr. Vidmar — V. Pirc „samo" remis.

V 5. kolu sta se srečala dr. Vidmar in Pirc. Za partijo je vladalo izredno zanimanje ter so k njuni mizi gledalci kar trumoma navalili. Pričakovali so menda „krvi", pa ni bilo nič hudega. Velemojstra sta se v slovanski obrambi damskega gambita lepo pobotala po 18. potezi za remis. Z istim rezultatom je končala tudi partija Vuković—Srajber. — Petek je v Retijevi otvoritvi prešel v odločen napad ter po 32. potezah porazil Rožiča. — Partije Kalabar-Avirović, Prajnfalk-Lešnik, Vidmar ml.-Filipčič, Kostić-Tomović in Furlani-Bröder so bile prekinjene.

Stanje po 5. kolu: Pirc in Vuković 4, Šrajber 3 in pol, Kostić 3 (1), dr. Vidmar 2 in pol, Bröder in Tomović 2 (2), Prajnfalk, Lešnik in Vidmar ml. 2 (1), Furlani 1 in pol (2), Filipčič in Avirović 1 in pol (1), Petek 1 in pol, dr. Kalabar 1 (1), Rožič 0.

INDIJSKA OBRAMBA.

(1. kolo v Zagrebu)

Beli: **V. Pirc.** Črni: **Avirović.**

1. Sf3, Sf6 2. e3, b6 3. d4, Lb7 4. c4, e6 5. Sc3, Le7 6. Ld3, 0—0 7. 0—0, c5 8. d5, d6 9. e4, e5 10. Se1, Sbd7 11. g3, Se8 12. f4, f6 13. f5, a6 14. a4, Sc7 15. h4, b5 16. axb5, axb5 17. Txa8, Dxa8 18. cxb5, Sb6 19. b3, Da1 20. Dd2, Da7 21. Kh2, Ta8 22. Sc2, Lc8 23. De2, Ld7 24. Le3, Db7 25. Lc4, Kf8 26. g4, Ta5 27. g5, Sc8 28. Db5, Le8 29. g6, hxg6 30. Dh8+, Kf7 31. fxg6, Kxg6 32. Tg1+ in črni preda.

ELAINE HAMILTON 74

ZELENA SMRT

DETEKTIVSKI ROMAN

»Poskusite malo zaspati, gospa Selcottova,« je nežno svetoval.

Bledi obraz in tragične oči so ji zažarele pri njegovem prijaznem tonu.

»Hvala vam,« je rekla hvaležno. »Prosila sem gospodično Burnettovo, da bi danes ostala tukaj z menoj.«

»In za psička čuvaja, inspektor, imam res najboljšo kvalifikacijo,« je zagotavljala Celia Burnettova. »Toda vzlic temu, »je pristavila z jasno zvenečim glasom, »bi nam vi lahko pustili tu morda dvoje svojih lastnih, specialno izbranih psičkov čuvajev. Ali bi mogli imeti resničnega živega policaja v hiši? Gospa Selcottova bi vas za to nerada prosila, jaz pa imam zelo neotesane in brezobzirne navade, kakor veste.«

»Seveda, gospodična, preden bo pol ure, bosta tu,« je rekel Reynolds. Ta želja ga je nekoliko zmedla, a zelo rad ji je ustregel.

Ameriško dekle ga je spremilo do hišnih vrat.

»Ali se bojite za varnost gospe Selcottove, gospodična Burnettova?« je vprašal Reynolds.

»Nikakor ne za njeno varnost! In zdaj se ne bom bala za nič več,« mu je zagonetno odgovorila. V očeh se ji je pojavil izkušnjavski smehljaj. »Ne pošiljajte tistega svojega druga s konjskim obrazom, ki je stražil na vrtu, inspektor. In —« je dodala — »tudi ne mislim, da bi poslali instalaterskega pomočnika, drugače bi utegnila kuharica utrpeti histeričen napad. — Lahko noč, inspektor! Za na pot imate prav čeden grižljaj za prežvekovanje, kaj ne?«

Res ga je imel, si je priznaval Reynolds, ko je korakal v treznem razpoloženju v Scotland Yard in pretresal vsako besedo in vsako podrobnost čudne poslednje pol ure. Pregreta soba. Čudni občutek kakor v sanjah, ki za je imel, da je namreč vse to navidezno slučajno govorjenje del dogovorjene igre — šarada, skrivajoča besedo, ki je ni mogel uganiti.

Neznatna prigoda se je zdela, da kaže, da so bile besede in revnanje nekaterih ljudi, ki jih je ravno zapustil, premišljeno namerne in ne slučajne in nehotene. Lejla Selcottova je sploh komaj zinila. Sedela je čemerno zraven svoje mačehe, ne mene se za pogovor. Toda vstala je, ko je šla gospa Willensova po sobi proti vratom, da bi od blizu gledala Noringtonovo igro, in je šla za njo. Da, Reynolds je bil prepričan, da to ni bilo zanimanje Lejle za igro, temveč del neke druge, nevidne igre.

In nato so se mu naglo združile vse razkropljene sestavine vse uganke in podale jasen vzorec. Robovi vzorca so bili še zmeraj resasti in nezglajeni, toda glavna stvar je bila jasna. Njegov sum — njegov prvi sum — je bil utemeljen! — Manjkal mu je zdaj samo še dokaz.

Reynolds je trdno stisnil ustice, ko je sklenil, da ne sme biti nobenih vrzeli v tem dokazu, nobenih špranj v pričevanju, skozi katere bi mogel zločinec uiti pravici.

Nedaleč je bila telefonska hišica; spomnil se je na pismo doktorja Tempesta in poklical njegovo številko. Petminuten pogovor z njim ga je napotil, da je poklical taksi in povedal šoferju naslov doktorja Tylerja.

Stari učenjak je prišel, ko je inspektor pozvonil, k vratom in zrl kratkovidno skozi naočnike nanj.

»Da, da, seveda,« je hripal, ko mu je Reynolds povedal svoje ime. »Pojdite gori.«

»Potrebujem jasen in točen odgovor, doktor Tyler,« je rekel Reynolds staremu možu. »Ko je Arden odnašal od tod tistih deset tub s plinom, v kaj jih je spravil?«

»V tenak kovinast tok, ki sem mu ga dal v ta namen. V njem so bili majhni predelci, obloženi z vato, však za eno tubo in za brizgalko.«

Reynolds je doznal, da je bil tok skoraj natanko tako velik, kakor pločevinasta škatla za sto cigaret.

»Koliko ste imeli takih tokov?« je ostro vprašal Reynolds. »Moram jih videti, ako dovolite.«

»Tri.« Doktorju je odpovedal glas. Odprl je predal skrinje in vzel ena tok. — »Drugi manjka. Nekdo ga je vzel danes. Ampak stekleničice v njem so bile prazne.«

»Ob katerem času je prišel danes k vam vaš skrivnostni gost?«

Oči doktorja Tylerja so gledale žalostno.

»Nekako o pol petih, inspektor. Vidim, da veste, da sem rekel gospodu Keppelu, da je bilo pozneje. Jaz — sem se bal. Več ko eno uro je trajalo, preden sem doznal, kaj je moj gost odnesel. Zaprl me je v manjši laboratorij in mi zagrozil, da ne smem priti ven. Poznal ga nisem.«

Zdajci je stari učenjak dvignil tresoče se roke k glavi.

(Dalje sledi.)

S sodišča

„Agent" in „revizor"

Vinko K o k o t, trgovski pomočnik nekje v Tratnem, je poročen in oče dveh otrok. S sodiščem je že imel opravka nekdaj pred dobrimi desetimi leti, kar se pa še ne pravi, da je bilo od takrat do danes njegovo življenje, kakor bi moralo biti. Tri obtožnice, ki so se na državnem pravdništvu v Mariboru nanizale proti njemu, pripovedujejo, kako se je Kokot, ki im: malo nastopa — za trgovino ga mora imeti — aprila predlanskim predstavil v Tratnem pri posestniku Juričincu za agenta zavarovalne družbe »Vardar« ter sklenil z njim pogodbo za zavarovanje kmetove hiše, na kar mu je kmet izplačal 348 din premije. Kajpada ni bil Kokot nikak agent. Posestniku Janžekoviču v Koračicah pa je natvezil, da je revizor »Vzajemne« ter zahteval, da mu pokaže polico. Kokot je pritisnil nanjo štampiljko: »Akcionarsko osiguravajuće društvo generalni zastup za Sloveniju, Zagorje, Medjimurje i Prekomurje« ter zahteval odškodnino, ki jo je tudi dobil. Letos nekaj po Novem letu je v Završu odnesel iz omare gostilničarke Apolonije Murkovičeve nekaj drobiža in se še isti dan nekaj upri orožnikom, ko so ga na Gradišču aretirali.

Pred sodnike so ga pripeljali iz sodnih zaporov. Kokot je deloma priznaval, drugače pa je vabil na razpravo pričo za pričo. Tako je prišla njegova sestrična, ki pa proti bratrancu ni hotela pričati, je prišel neki Ozmec, da je pričal zaradi ključa. (Zadnji je zamudil vlak ter se je pripeljal z avtom iz Koračic — in to zaradi ključa vrednega dva, tri dinarje.) Obtoženec je pripovedoval na razpravi, da so najbrže orožniki nahujskali priče proti njemu; sploh je videl vse črno. Potlej je bil zaslišan trgovski pomočnik iz Ormoža. Tudi temu bi naj Kokot odnesel aktovko s perilom. Priča ni vedela ničesar takega povedati.

Predsednik: Zakaj ste vabili trgovskega pomočnika?

Obtoženec: Ker je bil naveden v obtožnici.

Na jasno si pa sodišče le ni prišlo zaradi aktovke ter ga je pri obsodbi tudi zaradi nje oprostilo. No, to je bilo za Kokota poglavitno.

Kokot je, kjer se je le dalo olepšaval svojo preteklost.

Pred.: Zdaj ste sedeli pol leta v Zagrebu. Potem so vas pa poslali domov.

Obt.: Ne, sam sem prišel.

Zaslišana je bila gostilničarka zaradi tistega drobiža in treh steklenk in še kdo. Ko je odšel senat k posvetovanju, je Kokot vstal ter prosil, naj mislijo sodniki na njegove otroke in naj imajo usmiljenje. Državni tožilec mu je mimogrede omenil, da bi lahko on, Kokot, postal bogat človek, če bi bilo drugače z njim.

Obt.: Koga sem sploh napravil?

Drž. tožilec: Prejšnje kazni. Če vzamete vi eno samo žemljo, že dobite leto dni ječe.

Obt.: Deset let je že preteklo od zadnje kazni.

Potlej se debata prekine. Obtoženec bi še kaj povedal, če bi mogel. Vrne se senat in razglasi obsodbo. Kokot se oprosti glede aktovke in ključa, za ostale delikte pa se obsodi na **leto dni in 6 mesecev težke ječe.** Precej je za Kokota, ki ga znova odženejo v zapore.

---

n **Novo tovarno za predelavo rib** bo zgradila savska banovina blizu Crikvenice. Kapaciteta dosedanje majhne tovarne, obratujoče od 1. 1932, že dolgo ni več zadostovala za potrebe Hrv. Primorja. Gradbeni stroški znašajo 345.000 din.

n **Čakovec dobi Trgovsko akademijo.** Po novem proračunu se spremeni dosedanja dvorazredna Trgovska šola v Čakovcu v Trgovsko akademijo, s čimer je izpolnjena dolga želja Čakovca. Akademija začne delovati z novim šolskim letom.

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 par; najmanjša pristojbina za te oglase je din 6.—. Dražbe preklici dopisovanja in ženitovanjski oglasi din 1.— po besedi. Najmanjši znesek za te oglase je din 10.—. Debelo tiskane besede se računajo dvojno. Oglasni davek za enkratno objavo znaša din 2.—. Znesek za male oglase se plačuje takoj pri naročilu oziroma ga je vposlati v pismu skupaj z naročilom ali pa po poštni položnici na čekovni račun št. 11.409. Za vse pismene odgovore glede malih oglasov se more priložiti znamka za 3 din

Razno

VSAKA DAMA IN VSAKI KAVALIR
kupi velikonočne pirhe, zajčke, bonbonjere in likerje samo pri
»KAVALIRJU«
Gosposka 28 2824-1

PRVOVRSTNO PREKAJENO MESO
in klobase. Pobrežje. Aleksandrova 19. mesarija. 2908-1

Zaloga nogavic in pletenin
»MARA«, OROŽNOVA 6
Sprejema naročila po meri. 2433

DAMSKE TORBICE
denarnice, aktovke, kovčegi. Velika izbira, nizke cene pri M. Šterbal. 2794—1

HALO, ALI VESTE
da toči pristno domače vino od 5 l pos. Pukl. Ribniško selo 17. 2866—1

ZA PRAZNIKE
fini mlečni kruh, pristne tržaške pince, orehove potice, sladki kmečki kruh, dr. Kollerjev zdravilni kruh, diabetični kruh. Pekarna Rakuša, Koroška 24. 2870—1

ZA VELIKO NOČ
dobite najboljša vina po poljubni izbiri pri Senici, Tattenbachova. Za dom znaten popust kakor vedno. 2898-1

HALO! HALO!
Za praznike na tamburaški koncert v gost. Kekec. Točijo se dobra štajerska vina po 10—12 din, mrzla in topla jedila po najnižjih cenah. — Cenj. goste vabi gostilničarka. 2906-1

Vsakovrstne
PREVOZE
s tovornimi avtomobili prevzame najceneje Šunko Radvanje 51, tel. 23-30. 2910-1

POZOR, DAME!
Izdelujem trajne kodre z najnovejšim aparatom. Jovčič Kosta, Ptujska 17. 2912-1

Prvovrstne **garantirane** velikonočne
ŠUNKE
s kožo in brez kože sedaj samo kg din 16. v zalogi je dosti prekajenega mesa in domačih klobas. Se priporoča mesar in prekajevalec Valentin Smode, Pobrežje. 2913-1

VINOTOČ ŠTURM
Počehova, pri opekarni, toči prvovrstno vino od 5 l naprej po din 7.—. 2915-1

IZVRSTNO VINO
od 5 l naprej. Derniač, Meljski hrib 33. 2917-1

Danes, v petek, soboto in nedeljo, sveže morske ribe vseh vrst, dobijo se tudi surove za na dom. Restavracija »Ljutomer«, Rotovški trg. 2918-1

Posest

GOSTILNO
dam v najem kavcije zmožnim. Ponudbe na upravo pod »Vesten«. 2901-2

STAVBENE PARCELE
blizu glavne ceste v Brezju pri Mariboru in večjo gramozno jamo istotam, takoj prodam. Dogoše 8, Maribor. 2902-2

Prodam

DNEVNA SOBA
skoraj nova, se proda. Naslov v upravi. 2822-4

Prodam prvovrsten
SALONSKI KLAVIR
znamke »Hof und Kammer«. Pavličič, Vojašniška ul. 12. 2863—4

Lep
OTROŠKI SPORT. VOZIČEK
poceni na prodaj. Vprašati v trafiki Bauman, Tržaška 1. 2897-4

Prodam radi selitve dobro ohranjeno
POHIŠTVO
za 1 sobo ter divan in kuhinjsko opremo. Nova vas, Poljska 5. 2903-4

Sobo odda

LEPA SOBA
pri Glavnem trgu, pripravna tudi za pisarno, se odda. Naslov v upravi lista. 2900-7

SOBA S KOPALNICO
se odda takoj v centru. Naslov v upravi. 2916-7

Stanovanje

DVE KUHINJI
in dve sobi se oddajo s 1. majem na Pobrežju. Naslov v upravi. 2904-5

Službo dobi

Samostojna
KUHARICA
katera opravlja tudi druga domača dela, se išče k 3 osebam za 15. tm. Naslov v upravi lista. 2823-9

SLUŽBO GARDEROBJERA
odda kavarna v Mariboru. — Ponudbe pod »Pošten« na upravo lista. 2871—9

RAZNAŠALEC KRUHA
se takoj sprejme. Pekarna, Limbuš. 2899-9

PEKOVSKI POMOČNIK
se takoj sprejme. Pekarna, Limbuš. 2905-9

POSTREŽNICO
starejšo žensko, iščem. Naslov v upravi. 2907-9

Jutri zadnji dan

za Male oglase v velikonočni številki „Večernika" oddajte jih

najkasneje do 18. ure

ker izide „Večernik" v soboto že zgodaj zjutraj.

Spomnite se CMD!

Ali spite dobro ???

Pri spalnici, katero ste kupili pri Klančnik-u, je to vprašanje nepotrebno.

Ivan Klančnik, Maribor, Mejna ul. 6, tel. 23-19

Cenjeno občinstvo, pozor!

Kupujte električni material, vse plinske potrebščine, bencin, olje in nafto pri uglednih tvrdkah mesta Maribora. Priporoča se Vam

JUSTIN GUSTINČIČ

Odbornik Slovenskega obrtnega društva, podpredsednik Kovinarske zadruge, član osrednjega odseka za tekoča goriva Zveze trgovskih združenj za dravsko banovino, član Združenja trgovcev v Mariboru.

Vsem odjemalcem veselo Veliko noč!

Sladokuscem in razvajenim gostom se priporoča

Slaščičarna ILICH

Maribor, Slovenska ulica 6,
podružnica Meljska cesta 2

Za pomlad priporočamo:

Bluze

pralne iz močnega sukanca	din	65·—	35·—	28·—
triko svilo, sportna façona	„	40·—	30·—	
čipkaste bluze, elegantne in lahke		78·—	44·—	

Nogavice

flor, za dnevno uporabo	din	13·—	10·—	
svileni flor, trpežne štrapacne	„	29·—	25·—	20·—
pralno svilo, v modnih barvah	„	29·—	24·—	14·—
čisto svilo, za izbrane okuse	„	70·—	55·—	48·—

Rokavice

pralne iz sukanca	din	16·—	15·—	
triko, trpežna imitacija usnja	„	30·—	28·—	20·—
usnjene v vseh modnih barvah	„	70·—	55·—	48·—

Najnovejše cvetlice in pajčolane za klobuke

C. Büdefeldt, Maribor

Širite „Večernik"

Potrti globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je po kratki bolezni preminul naš oče, brat, stric, gospod

CIRIL LOVEC
čevljarski mojster

Pogreb blagopokojnega bo v petek dne 7. aprila 1939, ob pol 5. uri popoldne iz mrtvašnice v Studencih na studenško pokopališče, kjer bo položen v družinsko grobnico.

MARIBOR, 6. aprila 1939.

Globoko žalujoči:
Amalija, žena, **Maks**, sin, **Ivan**, **Franc**, brata in ostalo sorodstvo

Nalepša velikonočna
darila
in najfinejše pecivo se dobi v slaščičarni in v veži
Tomović Ivo, Gosposka ul. 2

Žoržeti

rožnati, 1000 vzorcev

à din 21·-

dobijo se pri

Trpinu

Brez posebnega obvestila.

V globoki boli naznanjajo podpisani vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je njihova iskreno ljubljena, nepozabna soproga, mati, sestra in svakinja, gospa

Agata Gerlič, roj. Horvat
soproga strojevodje v pok.

v sredo, 5. aprila 1939, ob 18. uri po kratki, težki bolezni, previdena s tolažili sv. vere, v 54. letu življenja Bogu vdano preminula.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v petek, 7. aprila 1939, ob 15.30 uri iz mrtvašnice na Pobrežju.

Sv. maša zadušnica bo 11. aprila 1939 ob pol 7. uri v magdalenski cerkvi.

M a r i b o r, R a d v a n j e, 6. aprila 1939.

GLOBOKO ŽALUJOČI OSTALI.

Izd ja in urejuje ADOLF RIBNIKAR v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik STANKO DETELA v Mariboru. — Oglasi po ceniku. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in uprava: Maribor, Kopališka ulica 6. — Telefon uredništva štev. 25-67 in uprave štev. 28-67. — Poštni čekovni račun štev. 11. 409.